

- як інструменту моніторингу навчальних досягнень здобувачів на завершальному етапі здобуття базової середньої освіти, механізму управління її якістю та забезпечення усвідомленого вибору спрямування подальшої профільної освіти;
- як механізму реалізації конкурсного принципу переходу здобувачів з одного рівня освіти на інший (зокрема, з гімназії до академічного або професійного ліцею).

Ключовими умовами цього процесу визначено:

- удосконалення нормативно-правового забезпечення реалізації державного підсумкового оцінювання в формі незалежного зовнішнього оцінювання, визначення чітких регулятивних норм, спрямованих на реалізацію ідеї завершення гімназійної освіти іспитами, після складання яких випускники отримують відповідні сертифікати;
- забезпечення державних гарантій дотримання конституційного права особи на освіту, оскільки сертифікаційне оцінювання пов'язане з конкурсними переходами з одного рівня освіти на інший;
- створення комфортного психологічного середовища для здобувачів базової освіти, які беруть участь у сертифікаційному оцінюванні, з урахуванням їхніх освітньо-вікових особливостей, забезпечення позитивного емоційно-ціннісного сприйняття (адаптація до процедур державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання, відпрацювання навичок самоорганізації і самоконтролю, вольової саморегуляції, розвиток уваги, пам'яті, мислення);
- систематичне використання тестових завдань для поточного контролю з метою формування в учнів навичок роботи з основними типами та формами завдань, що використовуються під час зовнішнього незалежного оцінювання, організація тематичного оцінювання у тестовій формі, глибока рівнева диференціація навчання;
- розроблення та запровадження дидактичних систем, що органічно поєднують можливості традиційного підручника, електронних засобів навчального призначення, електронних освітніх ресурсів, методів активного навчання (сторітелінг), формують у здобувачів гімназійної освіти навички приймати обґрунтовані рішення в умовах підвищеного напруження та обмеженого часу на вирішення завдань.

МЕХАНІЗМИ ТА УМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ СЕРТИФІКАЦІЙНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

С. О. Науменко, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник

Глобальні виклики сучасного світу зумовлюють кардинальні зміни освітньої галузі, зокрема, й процедур сертифікаційного оцінювання. У 2020 р. в багатьох країнах, зокрема, й в Україні, були відмінені державні іспити на етапі завершення базової середньої освіти. Іспити на рівні повної загальної середньої освіти, які є конкурсними (вступними у заклади вищої освіти), проводилися з використанням нових технологій. Наприклад, у Великій Британії підсумкова державна атестація здобувачів базової (General Certificate of Secondary Education) та повної загальної середньої освіти (A-Level) передбачала розрахунок балів Центром управління кваліфікаціями й іспитами (The Office of Qualifications and Examinations Regulation)

на основі оцінок вчителів та прогнозованих оцінок за іспит. При цьому враховувалися такі показники навчально-пізнавальних досягнень кожного здобувача освіти, як прогнозована вчителем оцінка (оцінка, яку, на думку педагога, отримав би здобувач освіти на іспиті), результати пробних іспитів, накопичувальна оцінка за уроки та домашні завдання, будь-які інші оцінки, загальний прогрес упродовж курсу, рейтинг здобувача освіти в закладі загальної середньої освіти за успішністю тощо. У Гонконгу результати сертифікаційних іспитів здобувачів середньої освіти (Hong Kong's Diploma of Secondary Education) разом із їхніми шкільними балами порівнювалися Гонконгівським центром іспитів та оцінювання з метою розроблення прогнозовної моделі оцінювання.

Перспективним в умовах широкого запровадження дистанційного навчання є проведення сертифікаційного оцінювання в закладах загальної середньої освіти в онлайн форматі та акумулювання результатів державної підсумкової атестації на Національній освітній електронній платформі з метою їх використання для виявлення недоліків у функціонуванні системи освіти та визначення напрямів її удосконалення.

Світові тенденції зміни методології і процедур реалізації державної підсумкової атестації на етапі завершення базової середньої освіти є актуальними й для України. Має змінитися її мета, розширитися функції від механізму встановлення відповідності освітніх результатів випускників гімназії вимогам Державного стандарту до інструменту виявлення об'єктивної інформації про пізнавальні можливості кожного здобувача та сертифікаційного оцінювання його здобутків.

Основними перешкодами проведення в Україні зовнішнього незалежного оцінювання в новому онлайн форматі є недостатній рівень забезпечення учасників тестування комп'ютерною технікою з відповідними технічними характеристиками, відсутність швидкісного інтернету в деяких населених пунктах та закладах загальної середньої освіти, низький рівень цифрової грамотності населення.

ПРО ВПЛИВ ФОРМАТІВ ТЕСТІВ З МАТЕМАТИКИ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ: РЕЗУЛЬТАТИ ЕКСПЕРИМЕНТУ

Л. П. Дворецька, науковий співробітник

Форматом тесту вважатимемо спосіб впорядкування, організації тесту за використаними формами тестових завдань. Виокремимо три формати тесту: відкритий (далі – ВФ), змішаний (далі – ЗмФ) та закритий (далі – ЗФ). Формат будь-якого тесту детально описують у специфікації, оскільки існує різноманіття форм тестових завдань та способів їхнього впорядкування в тест.

У рамках експерименту, відповідно до програми з математики для учнів сьомого класу, укладено авторський підсумковий тест, який представлено у трьох форматах: ЗФ (усі завдання з вибором однієї правильної відповіді із чотирьох її варіантів (далі – ВОВ)), ЗмФ (перша половина завдань тесту з ВОВ, друга – завдання з розгорнутою відповіддю), ВФ (усі завдання з розгорнутою відповіддю). Кожне